

Raportul privind licențierea, supravegherea și evoluția sistemului de plăți din Republica Moldova pentru anul 2017

Cuprins

Introducere	3
1. BNM - autoritate de licențiere, reglementare, supraveghere a sistemului de plăți și a activității de prestare a serviciilor de plată	4
2. Supravegherea sistemelor de plăți	8
2.1 Sistemele de plăți de mare și mică valoare	8
2.2 Sistemul automatizat de plăți interbancare – DBTR	9
2.3 Sistemul automatizat de plăți interbancare – CDN	10
3. Sistemul de înscrieri în conturi ale valorilor mobiliare – SIC.....	11
4. Remiterile de bani	12
5. Instrumentele de plată	14
5.1. Cardurile de plată.....	15
5.2. Transferul de credit.....	21
5.3. Debitarea directă.....	22
5.4. Sistemele automatizate de deservire la distanță.....	23
6. Compararea sistemelor de plăți și a instrumentelor de plată după numărul zilnic mediu al tranzacțiilor și valoarea unei tranzacții.....	26
7. Supravegherea activității prestatorilor de servicii de plată și a emitenților de monedă electronică	26

Introducere

Raportul privind licențierea, supravegherea și evoluția sistemului de plăți din Republica Moldova pentru anul 2017 (denumit în continuare *Raport*) a fost elaborat pornind de la atribuțiile de bază ale Băncii Naționale a Moldovei (BNM) care se răsfrâng asupra infrastructurilor pieței financiare și domeniului prestării serviciilor de plată.

Acest raport este o compilare a informației privind activitățile de licențiere, reglementare și supraveghere a prestatorilor de servicii de plată și a emitenților de monedă electronică și reflectă rezultatele supravegherii sistemului de plăți din Republica Moldova în anul 2017.

Raportul conține informații și analize referitoare la:

- rezultatele activității BNM în calitate de autoritate de reglementare și licențiere a activităților de prestare a serviciilor de plată, de emisie a monedei electronice și de dezvoltare a sistemelor de plăți în Republica Moldova;
- evoluția sistemelor de plăți, eficiența și stabilitatea sistemelor de plăți, a sistemelor de decontare și compensare a valorilor mobiliare;
- evoluția utilizării instrumentelor de plată, sistemelor automatizate de deservire la distanță și a remiterilor de bani;
- rezultatele supravegherii activității prestatorilor de servicii de plată.

1. BNM - autoritate de licențiere, reglementare, supraveghere a sistemului de plăți și a activității de prestare a serviciilor de plată

Din perspectiva competențelor specifice sectorului serviciilor de plată, BNM deține atribuțiile de reglementare, licențiere și supraveghere a activității de prestare a serviciilor de plată și de emisie a monedei electronice în Republica Moldova, precum și de supraveghere a sistemului de plăți în ansamblu, prin acordarea unei atenții sporite cerințelor prudențiale stabilite în materie de servicii de plată, verificării și controlului respectării acestor cerințe și funcționării fără perturbări a sistemelor de plăți de importanță sistemică, în conformitate cu *Politica de supraveghere*.

Aceste atribuții sunt realizate în corespundere cu cele mai bune practici internaționale și cu recomandările, principiile, standardele din acest domeniu emise de *Banca Reglementărilor Internaționale, Banca Centrală Europeană, Fondul Monetar Internațional, Banca Mondială* etc.

Prin Legea nr. 114 din 18.05.2012 privind serviciile de plată și moneda electronică (în continuare *Legea nr. 114 /2012*) se stabilesc cerințe prudențiale și de acces pe piață pentru prestatorii de servicii de plată, precum și drepturile și obligațiile utilizatorilor și prestatorilor de servicii de plată la încheierea contractelor-cadru și efectuarea operațiunilor de plată, asigurând suportul legal uniform pentru promovarea activității eficiente și competitive pe piața de prestare a serviciilor de plată. Serviciile de plată vizate sunt cele care permit:

- depunerea/retragerea de numerar într-un /dintr-un cont de plăți;
- efectuarea debitării directe, a transferului de credit, a remiterii de bani, a operațiunilor printr-un card de plată sau un dispozitiv similar;
- intermedierea între utilizatorul serviciilor de plată și furnizorul bunurilor și serviciilor a operațiunilor de plată, prin orice dispozitive de comunicație electronică, digitale sau informatice, prin terminalele de plată în numerar (terminale cash - in).

Pe teritoriul Republicii Moldova pot presta servicii de plată:

- băncile licențiate;
- societățile de plată;
- societățile emitente de monedă electronică;
- furnizorii de servicii poștale care activează în conformitate cu *Legea poștei*;
- BNM – în cazul în care nu acționează în calitate de autoritate a politicii monetare sau în calitate de altă autoritate publică;
- Trezoreria de Stat din cadrul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova.

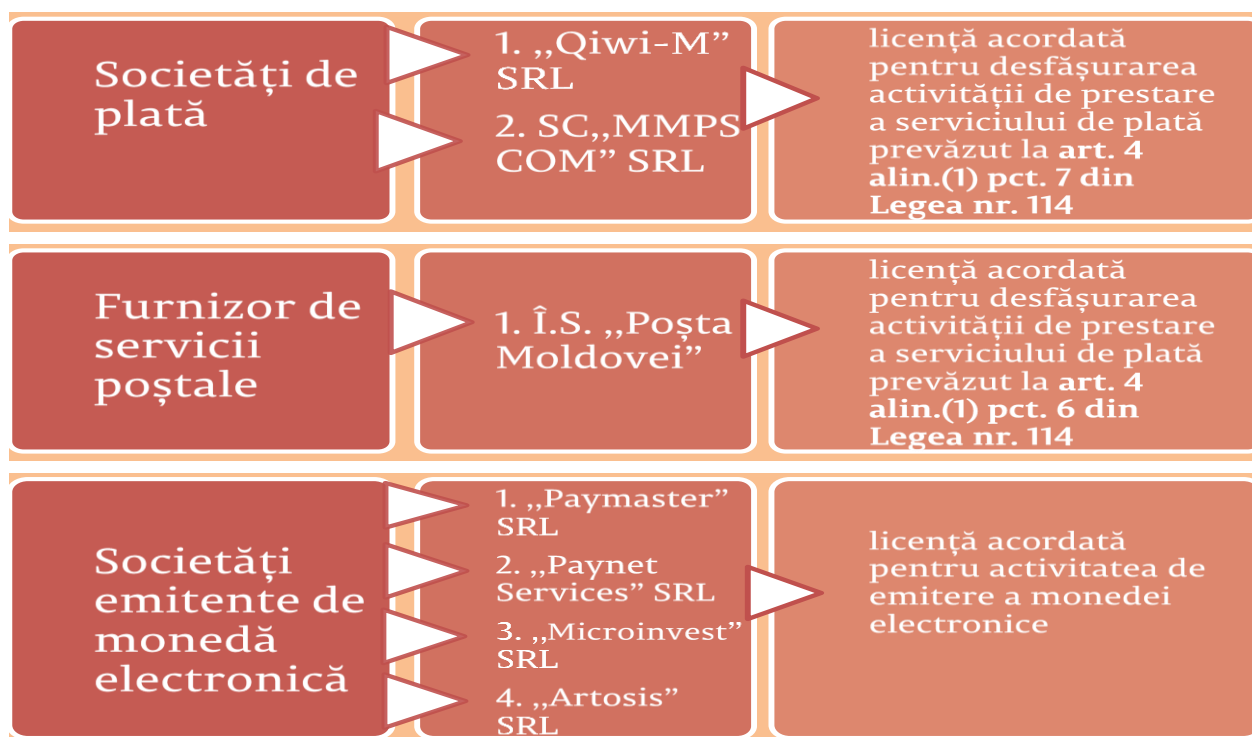
Procesul de licențiere a prestatorilor de servicii de plată nebankari (societățile de plată, societățile emitente de monedă electronică și furnizorii de servicii poștale) și cel de înregistrare a agenților de plată are loc cu respectarea unui set de cerințe, ce asigură o abordare uniformă și competitivă de acces la activitatea de prestare a serviciilor de plată și de desfășurare a acesteia pe teritoriul Republicii Moldova.

La situația din 31.12.2017, în Republica Moldova activau unsprezece bănci licențiate și șapte prestatori de servicii de plată nebankari, dintre care:

- două societăți de plată;
- un furnizor de servicii poștale, care activează în calitate de prestator de servicii de plată;
- patru societăți emitente de monedă electronică.

Registrele aferente prestatorilor de servicii de plată nebankari sunt plasate pe pagina oficială a BNM.

Figura nr. 1. Prestatorii de servicii de plată nebankari licențiați și genurile de activitate pentru a căror desfășurare au obținut licență.

Prestatorii nebankari au dreptul de a presta serviciile de plată prin intermediul filialelor și agenților de plată, respectând prevederile art. 27 din *Legea nr. 114/2012* privind înregistrarea acestora, iar emitenții de monedă electronică au dreptul de a distribui și de a răscumpăra moneda electronică prin intermediul agenților, în condițiile art. 90 din *Legea nr.114/2012*.

Înregistrarea în calitate de agent de plată oferă posibilitatea de a extinde aria de prestare a serviciilor de plată de către prestatorii de servicii de plată nebankari, cu asigurarea unui nivel sporit de protecție a utilizatorilor. Astfel, entitățile mici, fără a depinde de genul lor principal de activitate, au posibilitatea în paralel să presteze și servicii de plată în numele și pe contul unui prestator de servicii de plată nebankar licențiat. E de notat că, pe parcursul anului 2017, au fost înregistrați **33 de agenți de plată** și radiati 15 agenți de plată (Registrul societăților de plată/furnizorilor de servicii poștale și Registrul societăților de monedă electronică).

Cadrul normativ elaborat de BNM pe sectorul sistemelor de plăți vine să alinieze reglementările interne de profil la regulile europene, concretizându-se în adoptarea actelor normative

necesare desfășurării activității pe piața de prestare a serviciilor de plată, care reprezintă un sprijin esențial pentru sporirea numărului serviciilor de plată moderne și sigure, creșterea nivelului de concurență pe piața serviciilor de plată datorită acordării accesului prestatorilor nebankari pe piața respectivă, favorizând astfel o eficiență și calitate mai mare și o reducere a costurilor serviciilor, precum și atingerea unui nivel înalt de efectuare a plăților fără numerar și reducerea numerarului în circulație.

BNM, în calitate de autoritate de reglementare în domeniul serviciilor de plăți, contribuie, în limita ariei de competențe, la realizarea angajamentelor asumate de către Republica Moldova în cadrul Acordului de Asociere RM-UE. Astfel, prin adoptarea *Legii nr.114/2012* au fost transpuse prevederile Directivelor UE 2007/64/CE privind serviciile de plată în cadrul pieței interne și 2009/110/CE privind accesul la activitate, desfășurarea și supravegherea prudențială a activității instituțiilor emitente de monedă electronică.

Pentru asigurarea continuității exercițiului de armonizare a legislației în domeniul prestării serviciilor de plată și emiterii de monedă electronică, BNM depune continuu eforturi în vederea îmbunătățirii și dezvoltării pieței serviciilor de plată, având în vedere oportunitatea și cererea din partea consumatorului, astfel încât să fie justificate și investițiile care sunt efectuate pentru respectarea noii legislații în materie de plăți. Astfel, BNM a elaborat un proiect de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, inclusiv a *Legii nr. 114/2012*, în scopul ajustării unor norme în domeniul prestării serviciilor de plată și emiterii de monedă electronică, luând în considerare evoluțiile aferente acestuia, modificările cadrului legal în domeniile conexe, precum și în vederea transpunerii unor prevederi suplimentare din Directiva 2007/64/CE și Directiva 2009/110/CE, fiind supus transparenței decizionale și expertizelor legale necesare.

Fără a se limita doar la aceste angajamente, BNM, urmărind evoluțiile cadrului normativ european, și-a propus, în corespundere cu atribuțiile sale, să întreprindă acțiuni suplimentare pentru transpunerea acestuia. La 13 ianuarie 2018 a intrat în vigoare Directiva UE 2015/2366 din 25 noiembrie 2015 privind serviciile de plată (PSD2), care este o versiune revizuită a Directivei UE 2007/64/CE.

În același timp, pornind de la aspirațiile Republicii Moldova orientate spre integrarea europeană, susținute de o agendă de măsuri îndreptate spre racordarea cadrului legal autohton, inclusiv cel din domeniul plăților, la normele europene, BNM, în baza obiectivelor setate care au drept scop promovarea eficienței, siguranței, accesibilității și caracterului inovator al plăților, a lansat o inițiativă de aderare a sistemului bancar autohton la zona unică de plăți în euro (SEPA), ceea ce va permite băncilor licențiate efectuarea plăților în euro în mod rapid și cu costuri substanțial mai mici și va contribui la valorificarea oportunității de integrare a sistemului bancar autohton în spațiul european de plăți. Un rol important, printre criteriile de participare la schemele SEPA a instituțiilor financiare dintr-o țară din afara Spațiului Economic European (definite de către Consiliul European de Plăți), îl are cerința de a demonstra că prevederile specifice legislației și standardelor UE în domeniul serviciilor de plăți sunt transpuse în legislația națională. Stabilirea unui cadru legal al sistemelor de plăți echivalent cu cel aplicabil în statele europene va crea premise propice de avansare în procesul de aderare a comunității bancare a R. Moldova la zona unică de plăți în euro (SEPA).

Adițional, în conformitate cu prevederile Acordului de Asociere, a fost aprobată *Legea nr.183 din 22.07.2016 cu privire la caracterul definitiv al decontării în sistemele de plăți și de decontare a instrumentelor financiare* (în continuare – Legea nr. 183/2016) prin care a fost transpusă Directiva UE 98/26/CE din 19.05.1998 privind caracterul definitiv al decontării în sistemele de plăți și de decontare a titlurilor de valoare. În conformitate cu prevederile Legii nr. 183/2016, BNM desemnează sistemele definite conform prevederilor legii vizate, menține și actualizează pe pagina sa web registrul sistemelor desemnate. Astfel, la 02.06.2017 prin Hotărârea Comitetului executiv al BNM au fost desemnate ca sisteme care intră sub incidența prevederilor Legii nr. 183/2016:

- a) sistemul automatizat de plăți interbancare (SAPI), care constă din sistemul de decontare pe bază brută în timp real (SDBTR) și sistemul de compensare cu decontare pe bază netă (SCDN), aflat în proprietatea și în administrarea BNM;
- b) sistemul de înscrieri în conturi ale valorilor mobiliare (SIC), care reprezintă sistemul de depozitare și decontare a instrumentelor financiare emise de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și BNM, aflat în proprietatea și în administrarea BNM.

2. Supravegherea sistemelor de plăți

2.1. Sistemele de plăți de mare și mică valoare

Sistemele de plăți de mare valoare reprezintă cele mai importante componente ale infrastructurii pieței financiare din țară, fiind niște platforme prin intermediul cărora sunt efectuate transferurile de fonduri de mare valoare dintre băncile licențiate și alte instituții financiare. Aceste sisteme necesită o supraveghere sporită din cauza potențialului lor de a genera și de a transmite perturbări de natură sistemică sectorului financiar și economiei în ansamblu.

Sistemele de plăți de mică valoare (retail) sunt utilizate pentru procesarea plăților de mică valoare efectuate de persoanele fizice, agenții economici și autoritățile publice. Aceste sisteme au un rol important în furnizarea serviciilor de plată pentru economia țării, acoperind o arie extinsă în cadrul acesteia, iar disfuncționalitatea acestor sisteme poate provoca un inconvenient semnificativ pentru populație și poate submina încrederea publicului în efectuarea plăților fără numerar.

Sistemul automatizat de plăți interbancare (SAPI) reprezintă sistemul prin intermediul căruia sunt efectuate plățile interbancare în lei moldovenești pe teritoriul Republicii Moldova și constă din sistemul de decontare pe bază brută în timp real (SDBTR) destinat prelucrării plăților urgente și de mare valoare și sistemul de compensare cu decontare pe bază netă (SCDN), destinat procesării plăților de mică valoare. SAPI este operațional din anul 2006 și administrat de Banca Națională a Moldovei. În calitate de administrator al SAPI, pe parcursul anului 2017, Banca Națională a Moldovei a monitorizat continuu activitatea participanților la sistem și a testat capacitatea acestora de a reacționa în situații de incident. În urma aplicării măsurilor menționate s-a constatat că participanții au activat în mod corespunzător, fără a induce riscuri în sistem și dispun de capacitățile necesare de a se organiza prompt și eficient în astfel de situații.

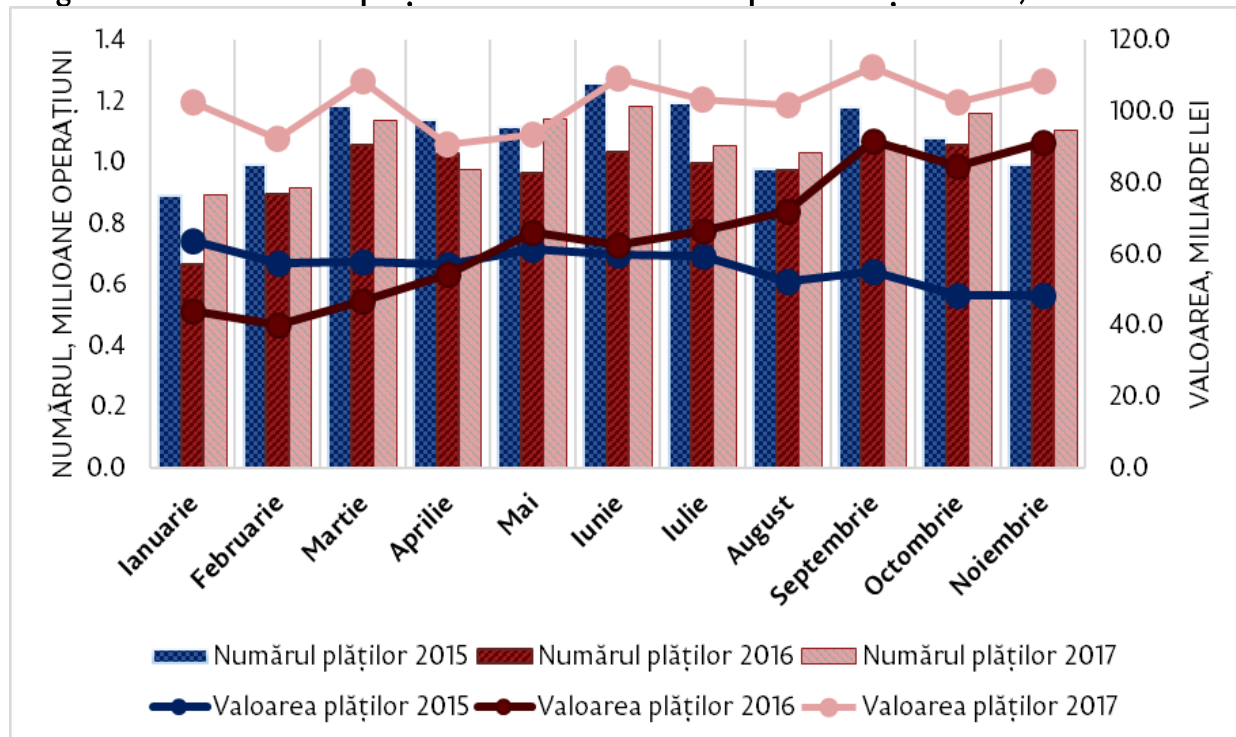
Pe parcursul anului 2017, au fost operate modificări și completări la *Regulamentul cu privire la sistemul automatizat de plăți interbancare, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr. 53 din 02.03.2006*, care au derivat din necesitatea ajustării cadrului legal în contextul realizării cerinței de transfer de la Centrul de Guvernare Electronică (MPay) către Ministerul Finanțelor a responsabilității de efectuare a operațiunilor de debitare directă, conform modificărilor operate la Hotărârea Guvernului nr. 280 din 24.04.2013 cu privire la unele acțiuni de implementare a Serviciului Guvernamental de Plăți Electronice (MPay), precum și din necesitatea de ajustare a regulamentului respectiv la prevederile Legii nr. 183 din 22.07.2016 cu privire la caracterul definitiv al decontării în sistemele de plăți și de decontare a instrumentelor financiare.

La finele anului 2017, în SAPI erau înregistrați 16 participanți și anume:

- Banca Națională a Moldovei;
- 11 bănci licențiate de Banca Națională a Moldovei;
- Centrul de casă și decontări din or. Tiraspol;

- Trezoreria de Stat din cadrul Ministerului Finanțelor, inclusiv în calitate de participant mandatat, care nu are deschis cont în SAPI;
- Depozitarul Național de Valori Mobiliare al Moldovei.

Diagrama nr. 1. Dinamica plăților efectuate în SAPI după număr și valoare, 2015-2017

Sursa: BNM

În anul 2017, prin intermediul SAPI a fost procesat un volum total de 12.9 milioane tranzacții în valoare de 1,229.4 miliarde lei, majorându-se ca număr și ca valoare cu 7.4 la sută și respectiv cu 48.9 la sută comparativ cu anul 2016. Volumul mediu zilnic al operațiunilor a constituit 50.7 mii de tranzacții în valoare de 4.8 miliarde lei. Volumul maxim al plăților decontate zilnic în SAPI a fost atins pe 25 aprilie 2017, fiind decontate 112.7 mii de plăți.

Pe parcursul anului 2017, **disponibilitatea SAPI** pentru participanți a constituit **99.9 la sută** și s-a încadrat în parametrii stabiliți în acest sens, iar incidente majore care să perturbe activitatea SAPI și să afecteze participanții nu au avut loc.

2.2. Sistemul automatizat de plăți interbancare – DBTR

Sistemul DBTR operează conform principiului de decontare pe bază brută, efectuând procesarea și decontarea fiecărui document de plată. Documentele de plată transmise în sistemul DBTR nu sunt supuse restricțiilor de ordin cantitativ sau valoric și sunt transmise de participanți în sistem sub formă de mesaje de plată prin intermediul rețelei interbancare transport de date.

Prin intermediul sistemului DBTR, pe parcursul anului 2017, au fost procesate zilnic în medie 4.4 mii plăți, cu o valoare de 4.6 miliarde lei. Valoarea medie a unei plăți decontate în sistemul DBTR a constituit 1,047.2 mii lei.

Comparând valoarea totală decontată prin sistemul DBTR în anul 2017 și a PIB-ului anual al Republicii Moldova (150,369 mil. lei) se constată că în sistemul DBTR se decontează echivalentul PIB-ului anual în aproximativ 33 de zile operaționale. Acest indicator relevă importanța sistemului DBTR în cadrul sistemului financiar din Republica Moldova. La nivel de Eurosistem¹, sistemul de decontare pe bază brută în timp real - Target2 procesează un volum comparabil cu PIB anual al zonei euro la fiecare șase zile operaționale.

Comparativ cu anul 2016, numărul și valoarea plăților inițiate de clienți și efectuate prin DBTR au crescut cu 12.3 la sută și respectiv cu 9.6 la sută.

2.3. Sistemul automatizat de plăți interbancare – CDN

Sistemul CDN procesează pachetele cu documente de plată transmise de participanți și calculează pozițiile nete multilaterale ale acestora. Sistemul CDN operează conform principiului de compensare și decontare pe bază netă, efectuând compensarea plăților transmise de participanți și remiterea rezultatelor compensării spre decontare în sistemul DBTR la intervale de timp prestabilite.

Participanții, în baza documentelor de plată recepționate de la clienți, întocmesc pachete cu documente de plată, care se transmit în sistemul CDN prin intermediul rețelei interbancare transport de date sub formă de mesaje de plată. Un pachet cu documente de plată poate conține numai documente de plată destinate unui singur participant beneficiar. Valoarea maximă a documentului de plată acceptat de sistemul CDN din partea participanților este de 50,000 lei (cu excepția Trezoreriei de Stat din cadrul Ministerului Finanțelor, care are limita valorică maximă de 250,000 lei). Pe parcursul zilei operaționale a SAPI, sistemul CDN asigură posibilitatea efectuării a două sesiuni de compensare în conformitate cu programul zilei operaționale a SAPI.

În anul 2017, în medie pe zi, prin intermediul sistemului CDN au fost procesate **46.3 mii plăți**, în valoare de **223.0 mil. lei**. Valoarea medie a unei plăți decontate în sistemul CDN a constituit **4.8 mii lei**.

Comparativ cu anul 2016, numărul plăților efectuate prin SCDN a crescut cu 7.0 la sută, iar valoarea acestora a înregistrat o creștere de 12.9 la sută.

Tabelul nr. 1. Plățile efectuate prin CDN, 2016-2017

Tipul tranzacțiilor	Numărul			Valoarea, mii MDL		
	2016	2017	Evoluția	2016	2017	Evoluția
Transferuri de credit ordinare ale clienților	5,197,322	5,646,612	▲ +8.6%	34,922,246	38,615,174	▲ +10.6%
Restituirea sumei transmise în mod eronat	22,204	15,390	▼ -30.7%	131,070	95,553	▼ -27.1%
Transferuri de credit bugetare	5,705,907	6,027,064	▲ +5.6%	14,021,401	15,682,824	▲ +11.8%
Transferuri programate	55	27	▼ -50.9%	11	3	▼ -69.7%
Debitarea directă aferentă Serviciului Guvernamental de Plăți Electronice	62,700	68,151	▲ +8.7%	1,076,780	2,247,040	▲ +108.7%
Total CDN	10,988,188	11,757,244	▲ +7.0%	50,151,508	56,640,595	▲ +12.9%

Sursa: BNM

¹ Raportul anual TARGET 2016, <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/ecb.targetar2016.en.pdf>

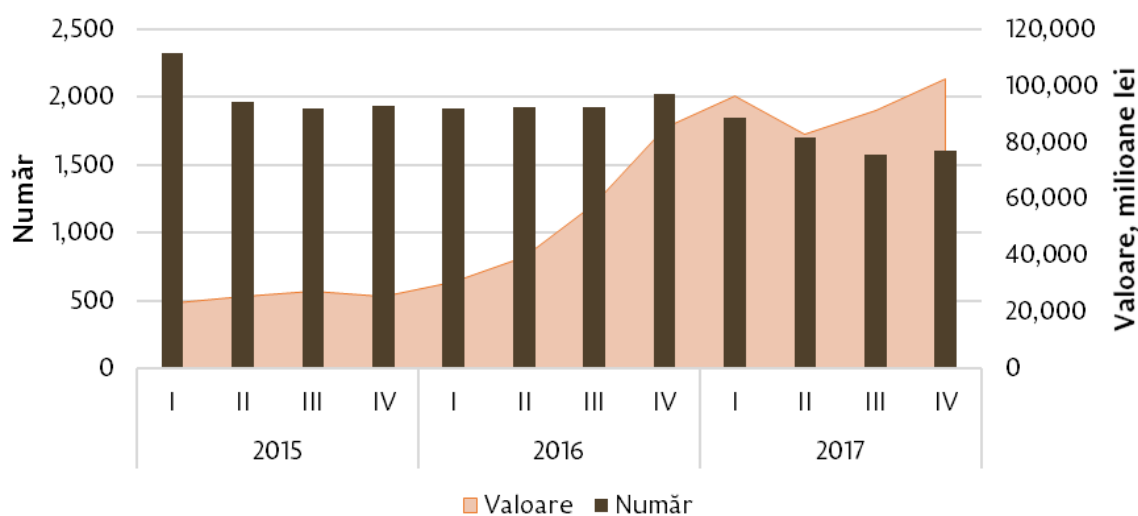
3. Sistemul de înscrieri în conturi ale valorilor mobiliare – SIC

Sistemul de înscrieri în conturi ale valorilor mobiliare (SIC) reprezintă un sistem de depozitare și decontare a valorilor mobiliare de stat emise de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și a certificatelor emise de Banca Națională a Moldovei în formă de înscriere în cont, decontarea finală (în mijloace bănești) pentru operațiunile efectuate în cadrul acestuia fiind realizată în SAPI prin intermediul sistemului de decontare pe bază brută în timp real (sistemul DBTR) conform principiului DvP (plata anticipează livrarea valorii / transferul de proprietate). SIC este organizat și administrat de Banca Națională.

Supravegherea SIC este efectuată în vederea asigurării funcționării stabile și eficiente a sistemului. Pe parcursul anului 2017, disponibilitatea SIC pentru participanții la sistem a constituit 100%, iar incidente care să afecteze activitatea sistemului și a participanților la acesta nu au avut loc.

Pe parcursul anului 2017, în sistemul de înscrieri în conturi ale valorilor mobiliare au fost înregistrate 6,729 de operațiuni cu valori mobiliare, în scădere cu 13.6 la sută comparativ cu anul 2016, în timp ce valoarea totală a constituit 373,079.6 mil. lei, în creștere cu 74.5 la sută față de anul 2016.

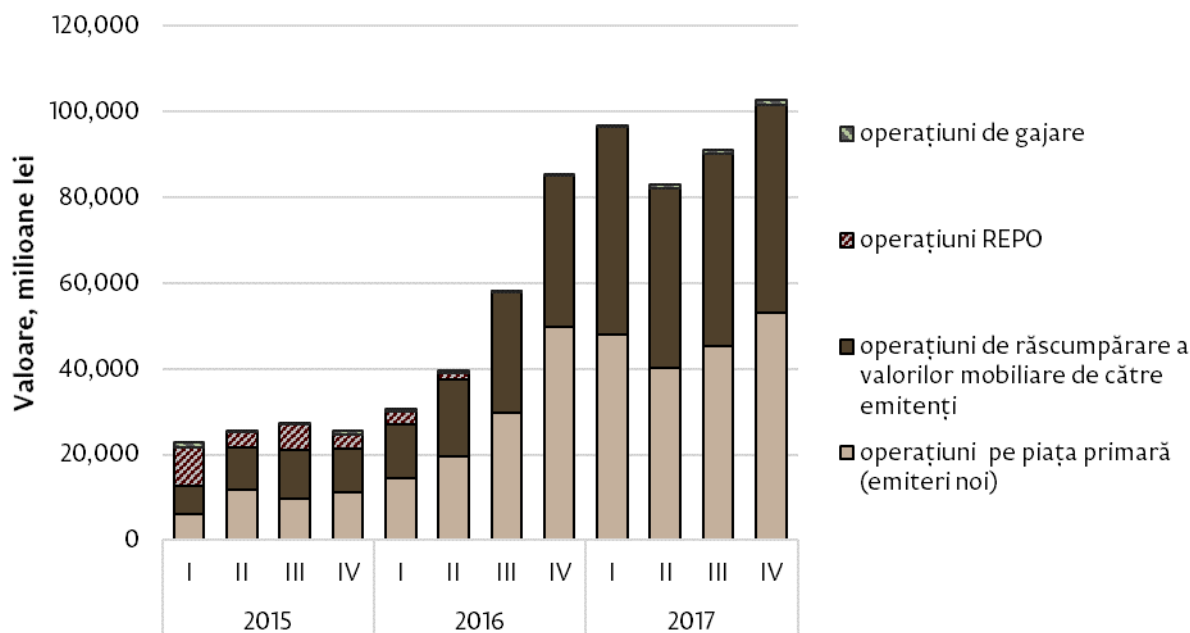
Diagrama nr. 2. Dinamica operațiunilor înregistrate în SIC, 2015-2017

Sursa: BNM

Majorarea considerabilă a valorii tranzacțiilor nu a condus la instituirea unor efecte negative precum eșecuri de decontare sau formarea cozilor de așteptare în SAPI, iar înregistrările efectuate în SIC s-au desfășurat în regim normal.

Diagrama nr. 3. Evoluția valorii operațiunilor înregistrate în SIC, 2015-2017

Sursa: BNM

Pe parcursul anului 2017, operațiunile pe piața primară au deținut cea mai mare pondere din totalul valorii operațiunilor înregistrate - 50.1 la sută, urmate de operațiunile de răscumpărare (49.0 la sută), operațiunile de gajare și operațiunile de vânzare - cumpărare au deținut o cotă nesemnificativă.

4. Remiterile de bani

Remiterile de bani reprezintă servicii de plată în cadrul cărora se primesc fonduri de la plătitor fără crearea unui cont de plăți pe numele plătitorului sau al beneficiarului plății, cu scopul unic de a transfera o sumă corespunzătoare beneficiarului plății sau unui alt prestator de servicii de plată care acționează în numele beneficiarului plății, și/sau în cadrul căruia fondurile sunt primite în numele beneficiarului plății și sunt puse la dispoziția acestuia.

Remiterile de bani cuprind serviciile bilaterale de remitere de bani și serviciile prestate în cadrul sistemelor de remitere de bani. Ultimele reprezintă sisteme multilaterale reglementate de norme comune pentru participanți aferente procesării, compensării și decontării mijloacelor bănești.

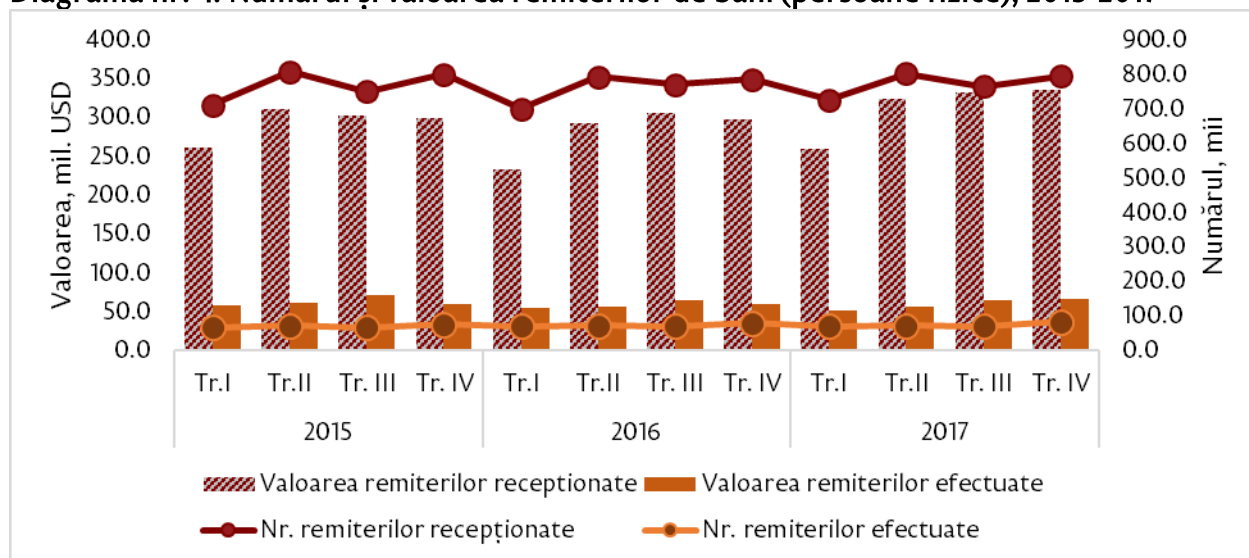
În scopul realizării supravegherii pieței serviciilor de remitere de bani, Banca Națională a Moldovei supraveghează, inclusiv, modul de gestionare a riscurilor financiare și operaționale de către prestatorii de servicii de plată, indiferent de modul de constituire a aranjamentelor (bilaterale sau multilaterale) între prestatorii participanți.

Drept standarde internaționale aplicabile la evaluarea periodică a pieței serviciilor de remitere de bani servesc *Principiile generale pentru serviciile de remiteri internaționale* (emise de Banca Reglementelor Internaționale și Banca Mondială).

În anul 2017, piața remiterilor de bani a fost reprezentată de:

- 15 sisteme de remitere de bani (SRB) în cadrul cărora activează 9 bănci licențiate, cu un sistem mai puțin față de anul trecut;
- 10 servicii în baza acordurilor bilaterale (SAB) în cadrul cărora activează 6 bănci licențiate;
- remiterile transfrontaliere prin rețeaua SWIFT în Republica Moldova, realizate prin intermediul băncilor licențiate.

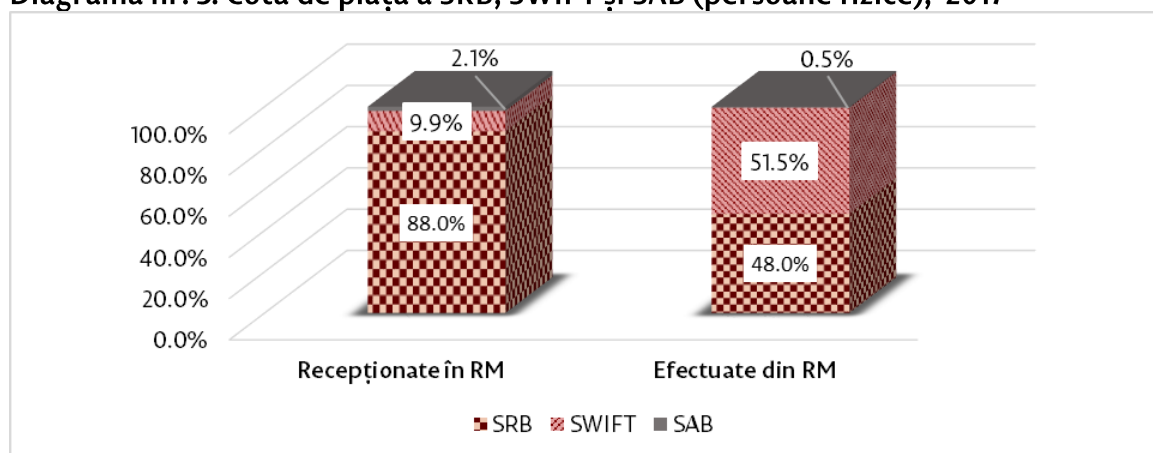
Diagrama nr. 4. Numărul și valoarea remiterilor de bani (persoane fizice), 2015-2017

Sursa: BNM

Piața remiterilor de bani a înregistrat, pe parcursul anului 2017, un număr de 3 089,3 mii de remiteri, în valoare de 1 251,0 milioane USD, în diminuare cu 1,3 la sută a numărului și respectiv cu 10.7 la sută a valorii remiterilor recepționate în Republica Moldova comparativ cu anul 2016.

Diagrama nr. 5. Cota de piață a SRB, SWIFT și SAB (persoane fizice), 2017

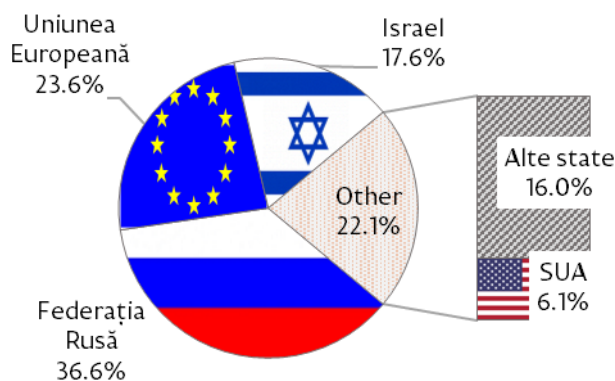
Sursa: BNM

Sistemele de remiteri de bani au înregistrat cele mai substanțiale fluxuri ale remiterilor recepționate în Republica Moldova, prin intermediul cărora a fost procesată 88.0 la sută din valoarea totală a remiterilor intrate în țară.

În același timp, rețeaua SWIFT a constituit canalul de bază la **expedierea remiterilor** din Republica Moldova de către persoanele fizice, prin intermediul căruia s-au efectuat peste 51.5 la sută din suma totală a remiterilor expediate din țară.

În **structura valutară** a remiterilor recepționate în Republica Moldova, valorile remiterilor în ruble rusești și în dolari SUA s-au diminuat cu 18.2 la sută și cu 4.7 la sută respectiv, în timp ce valoarea remiterilor în euro s-a majorat cu 18.5 la sută comparativ cu anul 2016.

Diagrama nr. 6. Proveniența geografică a remiterilor de bani recepționate în favoarea persoanelor fizice, 2017

Sursa: BNM

În **structura provenienței geografice**, remiterile din Federația Rusă au reprezentat cota preponderentă - 36,6 la sută, urmate de cele din Uniunea Europeană cu o pondere de 23.6 la sută, Israel (17.6 la sută) și SUA (6.1 la sută), care cumulativ au constituit 83.9 la sută din valoarea totală a remiterilor recepționate prin toate tipurile de sisteme și servicii.

5. Instrumentele de plată

Instrumentele de plată fără numerar sunt componente esențiale ale sistemelor de plăți din Republica Moldova, în special, în cadrul etapelor de creare, validare și transmitere a plăților, iar Banca Națională a Moldovei efectuează supravegherea lor în scopul asigurării eficienței și siguranței utilizării acestora. În sistemele de plăți din țară se utilizează următoarele instrumente de plată: cardul de plată, transferul de credit, debitarea directă, precum și sistemele automatizate de deservire la distanță, care reprezintă o modalitate electronică de utilizare la distanță a instrumentelor menționate mai sus.

Din ansamblul instrumentelor de plată, cele mai utilizate de către persoanele fizice sunt cardurile de plată, celelalte instrumente de plată fiind la o etapa incipientă de utilizare. De menționat că, BNM întreprinde măsurile de rigoare de comun acord cu alte autorități și instituții în vederea promovării instrumentelor de plată fără numerar.

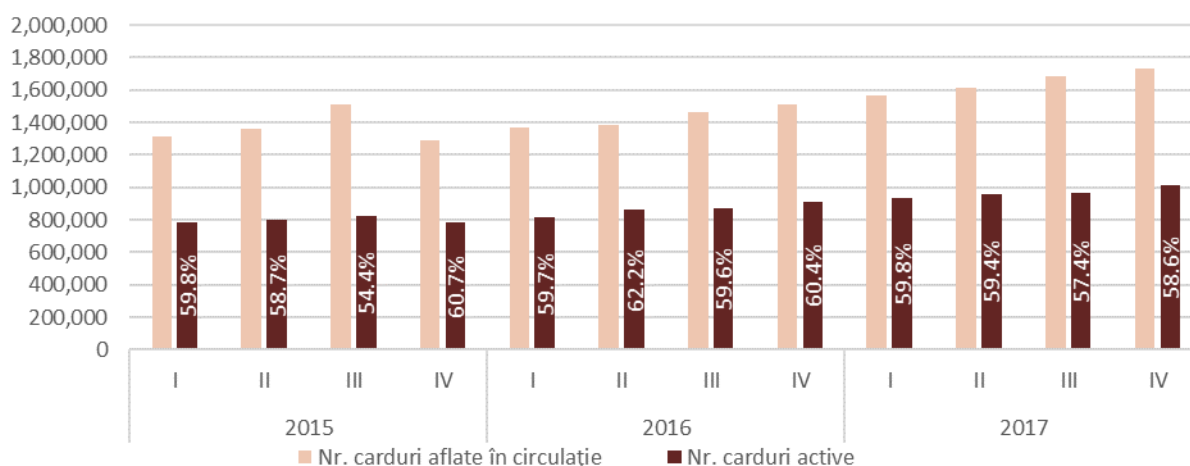
5.1. Cardurile de plată

Cardul de plată reprezintă un suport de informație standardizat și, după caz, personalizat prin intermediul căruia deținătorul, de regulă, cu utilizarea numărului personal de identificare și /sau a unor alte coduri care permit identificarea sa, în funcție de tipul cardului de plată, are acces la distanță la contul de plăți la care este atașat cardul de plată în vederea efectuării anumitor operațiuni de plată.

Numărul cardurilor aflate în circulație la finele anului 2017 a constituit 1,736,056 unități, înregistrând o creștere de 14.8 la sută față de finele anului 2016, atingând cel mai înalt nivel de până acum.

În paralel cu majorarea numărului cardurilor aflate în circulație, numărul cardurilor *active*² a avut un ritm de creștere de 11.4 la sută față de sfârșitul anului 2016, reprezentând o pondere de 58.6 la sută din numărul total de carduri aflate în circulație, această pondere s-a menținut la același nivel pe parcursul ultimilor ani.

Diagrama nr. 7. Numărul cardurilor de plată aflate în circulație, 2015-2017

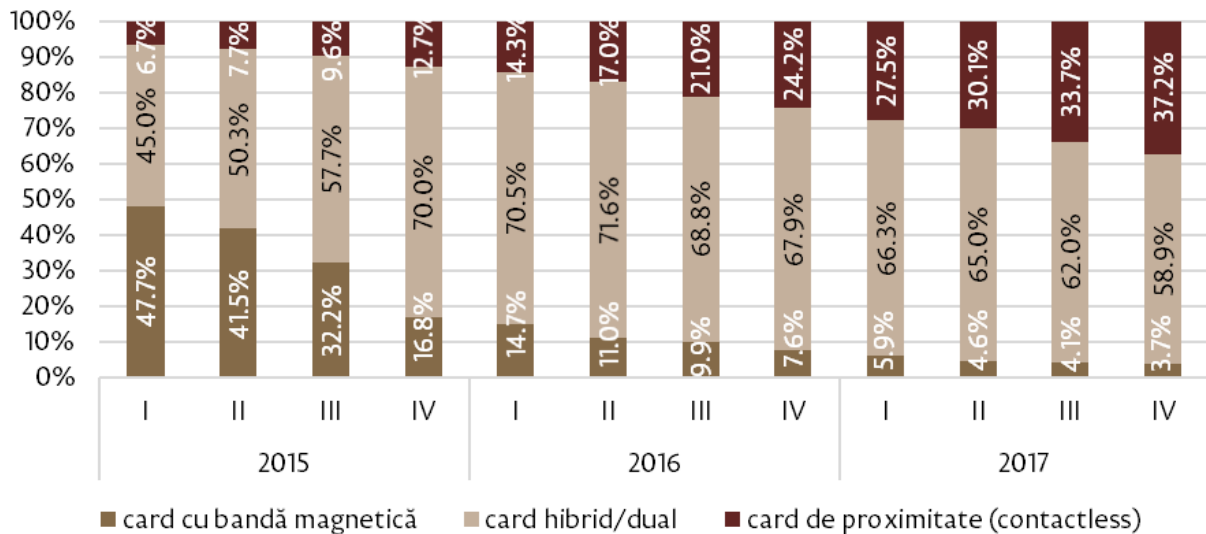
Sursa: BNM

În ceea ce ține de soluția tehnică a cardurilor de plată, *cardurile de plată hibride* dețin ponderea majoră (58.9 la sută) din totalul cardurilor aflate în circulație în Republica Moldova. *Cardurile contactless*, al căror număr a crescut accentuat (de 1.8 ori față de finele anului 2016), au atins cifra de 645.3 mii unități, deținând o pondere de 37.2 la sută din totalul cardurilor aflate în circulație în Republica Moldova. *Cardurile cu bandă magnetică* dețin o cotă tot mai neînsemnată, constituind doar 3.7 la sută din numărul total de carduri aflate în circulație la finele perioadei analizate, chiar dacă la începutul anului 2014 aceste tipuri de carduri aveau ponderea cea mai semnificativă, de 66.3 la sută. Dinamica negativă a cardurilor cu bandă magnetică a fost determinată de faptul că sistemele internaționale de plăți cu carduri, precum Visa și MasterCard, impun sancțiuni membrilor participanți pentru neimplementarea standardelor

² card de plată prin care s-a efectuat cel puțin o operațiune financiară pe parcursul perioadei de raportare

EMV³ pentru fiecare activitate (emitere, POS-terminale și bancomate). *Cardurile virtuale* dețin o cotă modestă de doar 0.2 la sută.

Diagrama nr. 8. Evoluția cardurilor de plată după soluția tehnică, 2015-2017

Sursa: BNM

Urmărind tendințele soluțiilor tehnice utilizate pentru cardurile de plată, se observă că, pe termen mediu, cardurile cu bandă magnetică vor dispărea, iar cele hibride vor fi treptat înlocuite cu carduri de tip contactless, această tendință fiind explicată prin comoditatea, dar și siguranța oferită de acest tip de card.

Tabelul nr. 2. Cardurile de plată emise în Republica Moldova aflate în circulație

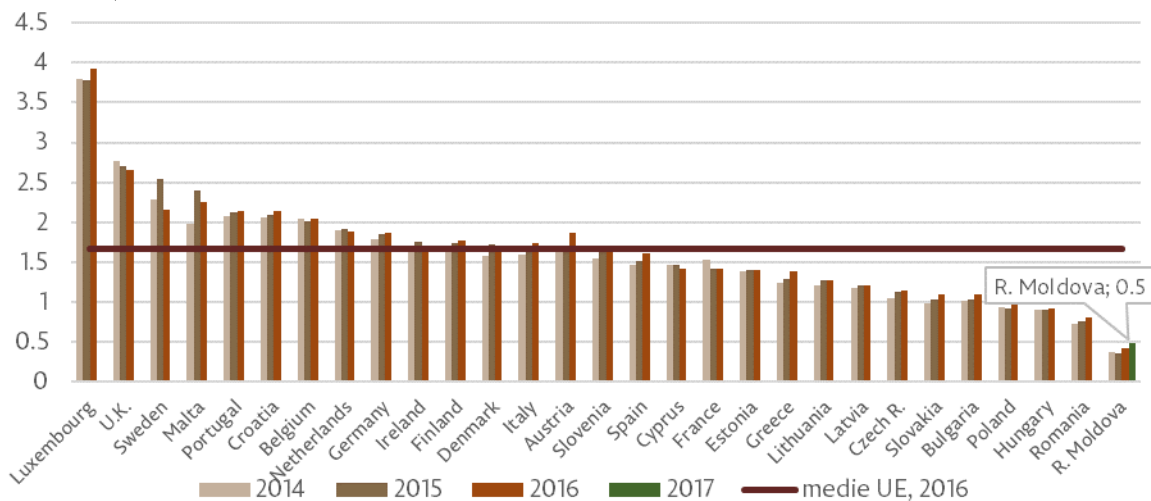
	Anul 2016	Structura	Anul 2017	Structura	Evoluția în dinamică (2017/2016)
Total carduri, inclusiv	1,512,110	100%	1,736,056	100%	▲ +15%
a) emise în cadrul sistemului:					
card emis sub mărcile SPCB "Visa International"	654,522	43.3%	779,403	44.9%	▲ +19%
card emis sub mărcile SPCB "MasterCard WorldWide"	854,653	56.5%	952,849	54.9%	▲ +11%
card emis sub mărcile SPCB „American Express”	2,935	0.2%	3,804	0.2%	▲ +30%
b) pe tipul de card:					
card de debit	1,469,511	97.2%	1,693,465	97.5%	▲ +15%
card de credit	42,599	2.8%	42,591	2.5%	▼ -0%
c) pe caracteristica „condițiile emiterii”					
card personalizat, emis în baza proiectelor salariale și sociale	948,560	62.7%	1,265,534	72.9%	▲ +33%
card personalizat, emis în condiții generale	551,606	36.5%	444,541	25.6%	▼ -19%
card personificat	11,944	0.8%	25,981	1.5%	▲ +118%

Sursa: BNM

³ standard tehnic pentru cardurile de plată cu microprocesor și pentru terminalele de plată și bancomatele care le pot accepta. Cardurile EMV sunt carduri cu microprocesor care stochează datele lor pe circuite integrate, nu pe banda magnetică, cu toate că multe carduri EMV sunt dotate și cu benzi magnetice, pentru compatibilitate.

La finele anului 2017, **indicatorul saturației cardurilor de plată** din Republica Moldova a fost de 0.49 (0.42 pentru finele anului 2016), ceea ce înseamnă că unul din doi locuitori deține un card de plată. Pentru comparație, în anul 2016 în țările UE fiecărui locuitor i-au revenit în medie 1.67 carduri de plată.

Diagrama nr. 9. Numărul cardurilor de plată raportat la populație în UE și în Republica Moldova, 2014-2017.

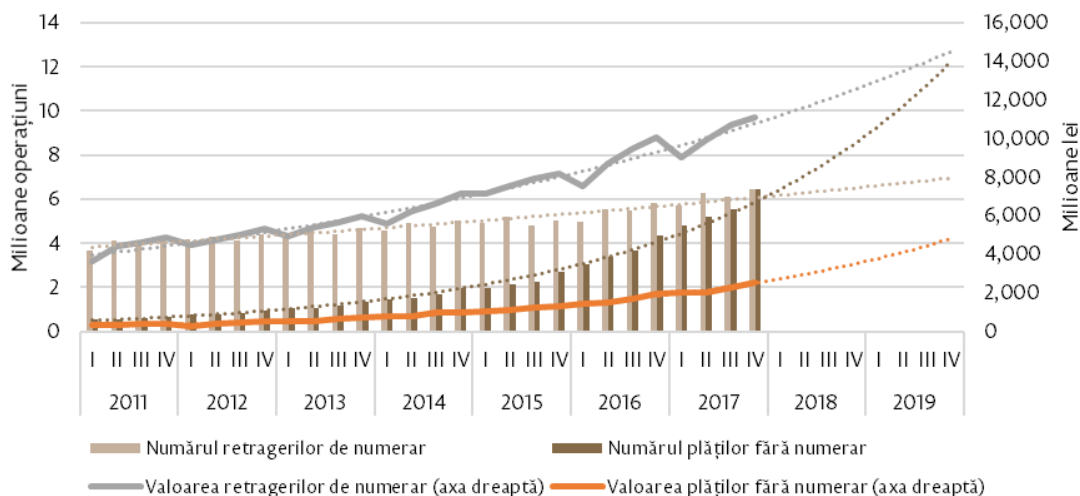

Surse: ECB – Statistical Data Warehouse; BNM

Pe parcursul anului 2017, prin intermediul cardurilor de plată emise de prestatorii de servicii de plată din Republica Moldova au fost efectuate, atât în țară, cât și peste hotare, **46.5 milioane operațiuni** în valoare de **49.6 mld. lei**, în creștere față de anul 2016 cu **28.2** la sută ca număr și cu **17.3** la sută ca valoare. Cel mai înalt ritm de creștere l-au avut plățile fără numerar, al căror număr s-a majorat cu 52.6 la sută față de anul precedent, în timp ce numărul retragerilor de numerar a sporit cu 12.1 la sută față de anul 2016.

De asemenea, s-a constatat că în anul de raportare 52.7 la sută din volumul total al operațiunilor efectuate cu cardurile emise în Republica Moldova au reprezentat retrageri de numerar. Ținând cont de tendința ascendentă pronunțată a utilizării cardurilor de plată pentru efectuarea plăților fără numerar, în viitorul apropiat retragerile de numerar ar putea ceda poziția predominantă în favoarea plăților fără numerar.

Diagrama nr. 10. Numărul și valoarea operațiunilor efectuate cu cardurile de plată emise în Republica Moldova, 2011-2017

Sursa: BNM

Zilnic, cu cardurile de plată emise în Republica Moldova, sunt efectuate în medie 67 mii de retrageri de numerar și circa 60 mii plăți fără numerar. Valoarea medie a unei retrageri de numerar a constituit în anul de raportare 1,661 lei, în creștere cu 1.7 la sută față de anul 2016. Totodată, o plată fără numerar a reprezentat în medie 404 lei, în diminuare cu 11.4 la sută față de 2016.

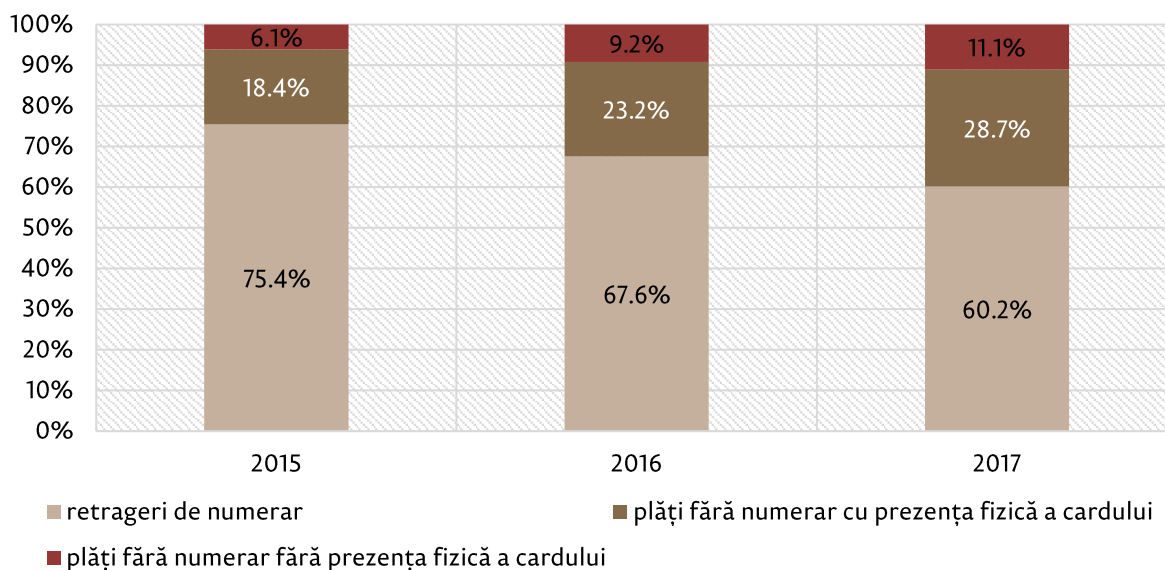
Operațiunile domestice⁴ efectuate cu cardurile de plată emise de prestatorii de servicii de plată licențiați reprezintă 86.8 la sută din numărul total al tranzacțiilor efectuate cu cardurile emise în Republica Moldova.

Din totalul operațiunilor domestice, ponderea plăților fără numerar a constituit ca număr 39.8 la sută (32.4 la sută pentru anul 2016) și ca valoare 10.8 la sută (8.5 la sută pentru anul 2016). Ponderea numărului operațiunilor de retragere de numerar din total operațiuni domestice este în continuă scădere - de la 75.4 la sută în 2015 până la 60.2 la sută în 2017.

Zilnic, pe teritoriul Republicii Moldova sunt efectuate cu cardurile de plată autohtone în medie 66,5 mii de retrageri de numerar și circa 44 mii plăți fără numerar. Valoarea medie a unei operațiuni domestice de retragere de numerar a atins în anul 2017 cifra de 1,649 lei, în creștere cu 1.8 la sută față de anul 2016. Totodată, o plată fără numerar, în medie, a avut o valoare de 301 lei, diminuându-se cu 3.6 la sută față de 2016.

⁴ Operațiune de plată efectuate la un prestator acceptant din Republica Moldova cu cardurile emise de prestatorii de servicii de plată licențiați de către BNM.

Diagrama nr. 11. Structura operațiunilor domestice după tipul tranzacțiilor, 2015-2017

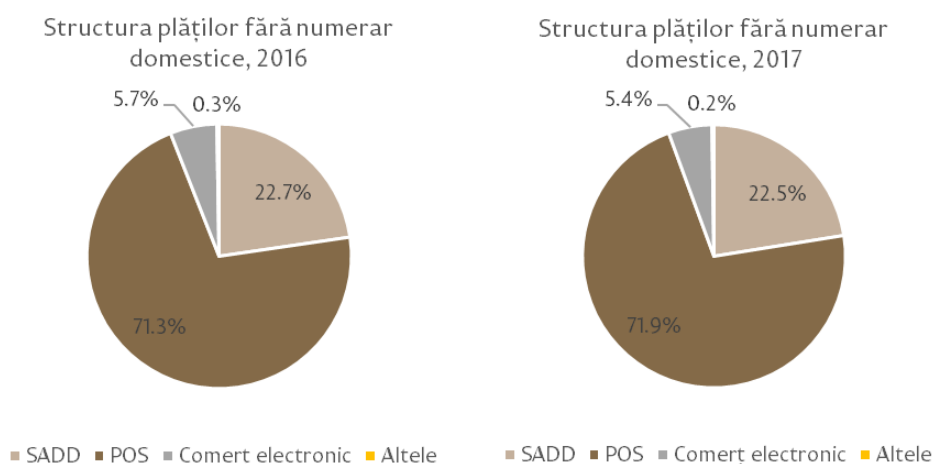
Sursa: BNM

Din numărul total de operațiuni domestice, 28.7 la sută au constituit *plăți fără numerar efectuate cu prezența fizică a cardului* și 11.1 la sută au fost efectuate *fără prezența fizică a cardului (CNP⁵)*.

Cu referire la numărul total de *operațiuni domestice fără numerar*:

- 71.9 la sută au constituit plăți efectuate prin intermediul *POS terminalelor*, în valoare totală de 3,522.9 milioane lei;
- 22.5 la sută au fost plăți efectuate prin utilizarea sistemelor automatizate de deservire la distanță (SADD) în valoare totală de 897.3 milioane lei;
- 5.4 la sută au constituit plăți efectuate în cadrul platformelor de comerț electronic în valoare de 377.1 milioane lei;
- 0.2 la sută au fost efectuate prin alte dispozitive speciale/soluții, în valoare de 49.9 mil. lei.

Diagrama nr. 12. Structura plăților fără numerar domestice după soluția utilizată, 2016-2017

Sursa: BNM

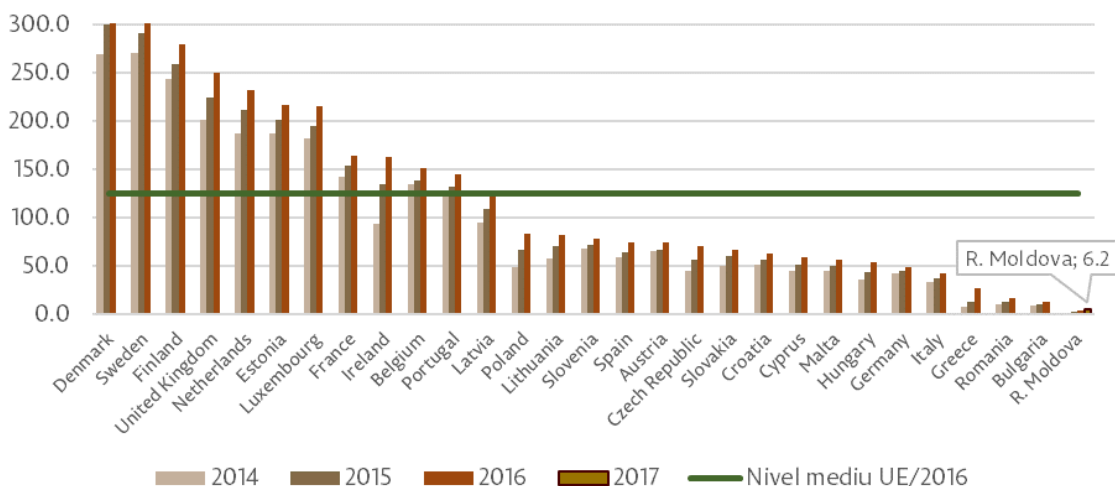
⁵ Card not present – tranzacții ce includ comerțul electronic, Mail order / Telephone order (MO/TO), sisteme de deservire bancară la distanță și altele.

Pe parcursul anului 2017, **numărul de operațiuni, cu carduri emise în Republica Moldova, efectuate în străinătate** indică o creștere de 46.3 la sută comparativ cu perioada similară din anul precedent, fiind totodată aproximativ de 6.5 ori mai mic decât numărul de operațiuni efectuate domestic cu cardurile emise în Republica Moldova. Din numărul total de 6,161,380 operațiuni efectuate peste hotare, 96.4 la sută reprezintă plăți fără numerar care sunt în creștere față de cele efectuate pe parcursul anului 2016 cu 46.3 la sută.

Din numărul total de operațiuni efectuate peste hotare, 66.0 la sută reprezintă plăți fără numerar efectuate fără prezența fizică a cardului și 30.4 la sută sunt plăți efectuate cu prezența fizică a cardului. Aceste cifre indică faptul că aproximativ două din trei operațiuni efectuate peste hotarele țării cu cardurile emise în Republica Moldova reprezintă cumpărături online, iar creșterea volumului acestora denotă încrederea consumatorilor în siguranța acestui instrument de plată.

Dacă raportăm numărul plăților fără numerar cu cardurile de plată emise în Republica Moldova la numărul de locuitori⁶ din țară, obținem pentru anul 2017 o cifră de **6 plăți** per locuitor (în 2016 - 4 plăți). Valoarea acestui indicator pentru țările UE, pornind de la statistica disponibilă pentru anul 2016, a constituit în medie 125.2 plăți per capita.

Diagrama nr. 13. Numărul plăților fără numerar per capita, în Republica Moldova și UE, 2014-2017

Surse: ECB – Statistical Data Warehouse; BNM

Dispozitive speciale. Numărul de **dispozitive speciale** a avut o creștere continuă pe parcursul anului 2017 și a constituit la **finele anului 17,759 unități, cu 9.8 la sută mai mult față de anul precedent.** Dinamica ascendentă a rețelei de acceptare a cardurilor a fost determinată, în mare parte, de creșterea numărului POS terminalelor amplasate la comercianți, care reprezintă 85.5 la sută din totalul dispozitivelor speciale. Totodată, în cadrul acestui tip de dispozitive speciale, numărul terminalelor POS cu capacitatea de acceptare a cardurilor de plată de proximitate (contactless) a crescut de 2.4 ori comparativ cu finele anului 2016, atingând cifra de 6,687 unități, ceea ce reprezintă 47.6 la sută din numărul total de POS terminale instalate la comercianți.

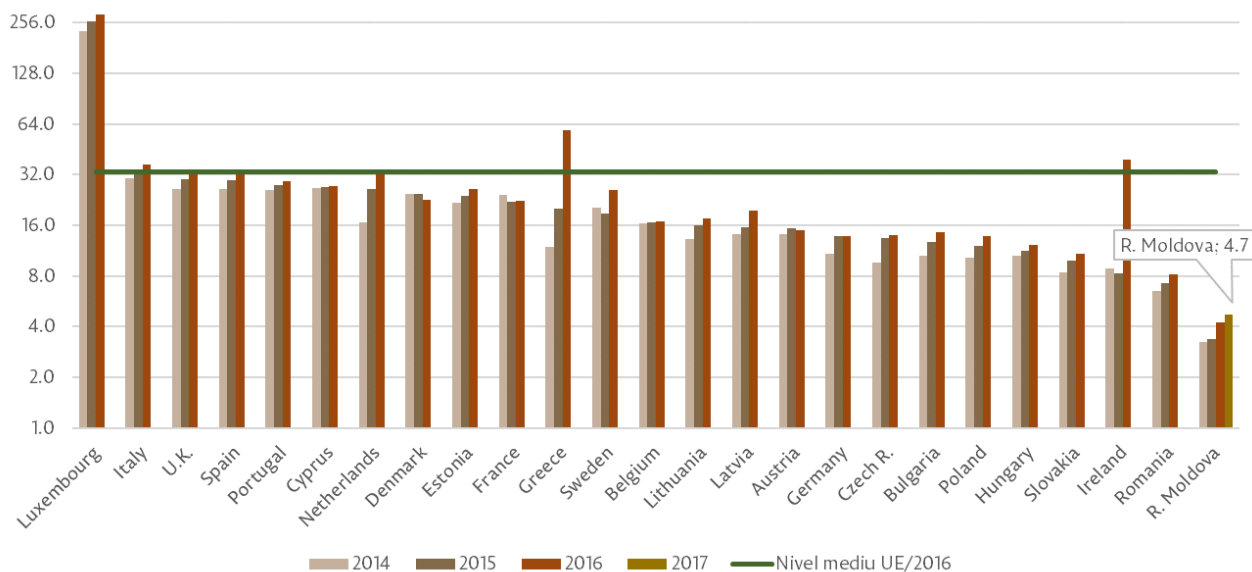
⁶ Conform datelor Biroului Național de Statistică

Tabelul nr. 3. Dispozitivele speciale de acceptare a cardurilor de plată din Republica Moldova, anii 2016-2017

Dispozitive speciale	2016	2017	Evoluția
POS terminale	15,077	16,609	▲ +10.2%
POS terminale amplasate la ghișeul băncii	2,493	2,572	▲ +3.2%
POS terminale amplasate la comercianți	12,584	14,037	▲ +11.5%
POS contactless	2,730	6,687	▲ +144.9%
imprimare	51	51	▬ 0.0
bancomate	1,046	1,099	▲ +5.1%
Total dispozitive speciale	16,174	17,759	▲ +9.8%

Sursa: BNM

Un indicator relevant al nivelului de dezvoltare a infrastructurii de acceptare a cardurilor de plată este numărul POS terminalelor la o mie de locuitori din țară. La finele anului 2017, acest indicator a atins cifra de doar 4.7 POS terminale pentru o mie de locuitori. În țările UE, în anul 2016, media acestui indicator constituia 33.4 POS terminale pentru o mie de locuitori.

Diagrama nr. 14. Numărul POS terminalelor pentru o mie de locuitori, în Republica Moldova și UE, 2014-2017

Surse: ECB – Statistical Data Warehouse; BNM

5.2. Transferul de credit

Transferul de credit este un instrument de plată, definit ca o serie de operațiuni care începe prin inițierea de către plătitor a unui ordin de plată și transmiterea acestuia prestatorului de servicii de plată în scopul punerii la dispoziția unui beneficiar a unei anumite sume de bani.

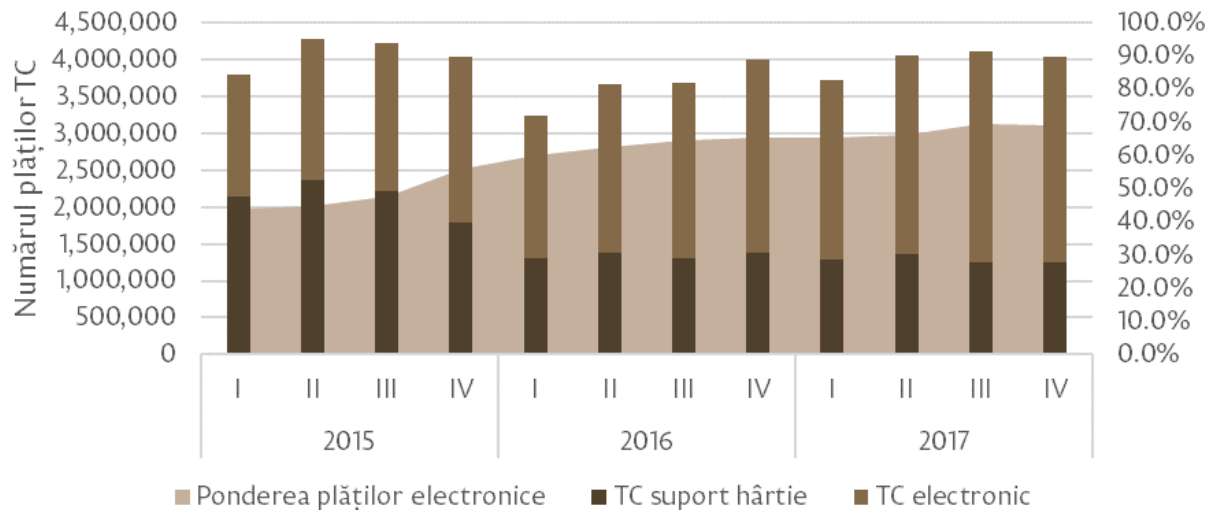
Transferul de credit poate fi inițiat atât în numele clientului prestatorului de servicii de plată, cât și nemijlocit de către prestatorul de servicii de plată în nume și pe cont propriu.

În anul 2017, prin intermediul transferului de credit, clienții băncilor au efectuat 15.9 mil. operațiuni de plată, în valoare de 449.1 mld. lei. Din aceste plăți:

- 67.5 la sută ca număr și 64.1 la sută ca valoare au fost efectuate în format electronic;
- 32.5 la sută ca număr și 35.9 la sută ca valoare au fost prezentate la bănci pe suport hârtie.

Ponderea plăților în format electronic depășește ponderea celor pe suport hârtie, atât ca număr, cât și ca valoare.

Diagrama nr. 15. Suportul ordinelor de plată aferente transferului de credit inițiate de clienții băncilor licențiate, anii 2015-2017

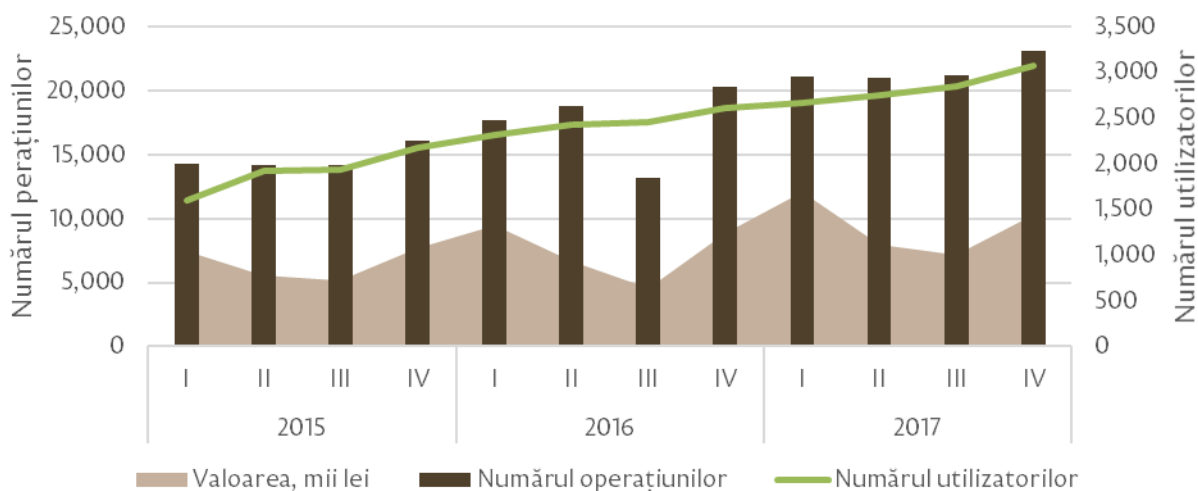
Sursa: BNM

5.3. Debitarea directă

Debitarea directă este un instrument de plată care constă dintr-o serie de proceduri în care debitarea contului de plăți al plătitorului se realizează în baza informației primite de la beneficiarul plății și a consimțământului acordat de către plătitor privind debitarea contului său.

Pe parcursul anului 2017, prin intermediul debitării directe au fost efectuate 86,329 operațiuni de plată în sumă totală de 37.5 mil. lei. Numărul total al utilizatorilor acestui instrument la finele anului 2017 a constituit 3,068 persoane. Dintre aceștea, majoritatea sunt persoane fizice, care utilizează debitarea directă, preponderent, pentru plata serviciilor comunale.

Diagrama nr. 16. Evoluția operațiunilor de debitare directă efectuate pe parcursul anilor 2015-2017

Sursa: BNM

5.4. Sistemele automatizate de deservire la distanță

Sistemele automatizate de deservire la distanță sunt soluții informatice și/sau echipamente care, după caz, facilitează accesarea la distanță de către utilizator a contului de plăți, obținerea de informații privind starea contului de plăți și a operațiunilor realizate, efectuarea operațiunilor de plată, atât prin utilizarea electronică a instrumentelor de plată fără numerar, cât și prin primirea automatizată a numerarului (în cazul terminalelor de plată multifuncționale), precum și schimbul de mesaje autentificate între utilizatorul sistemului și prestatorul său.

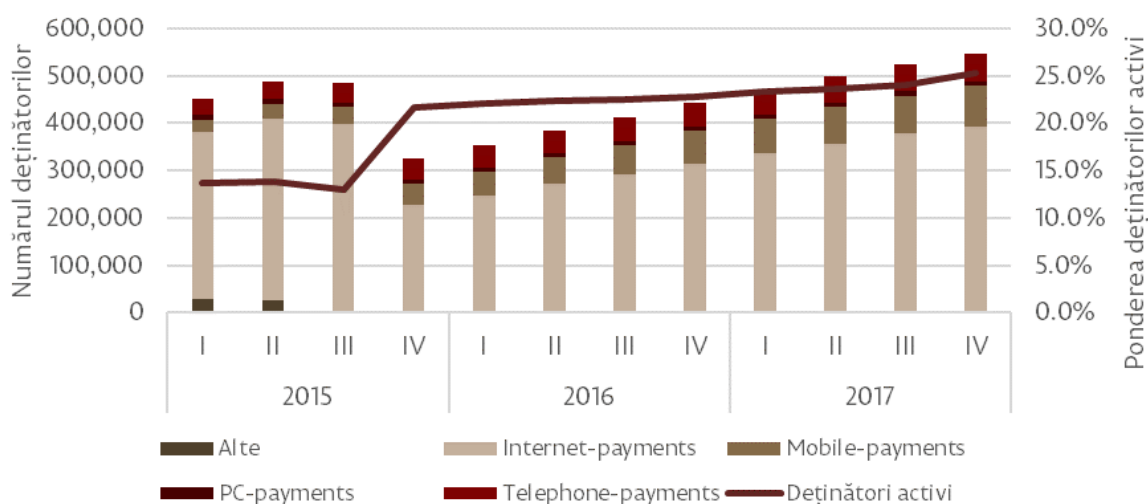
Sistemele automatizate de deservire la distanță (în continuare – SADD) sunt clasificate în: PC-payments, Internet-payments (browser based payments), Mobile-payments, Telephone-payments, Terminal-payments etc.

Numărul total al deținătorilor sistemelor automatizate de deservire la distanță a ajuns la finele anului de referință la 545,879, în creștere cu 22.9 la sută comparativ cu anul precedent. Numărul deținătorilor activi⁷, care reflectă utilizarea reală a sistemelor automatizate de deservire la distanță, a crescut cu 36.4 la sută comparativ cu finele anului 2016, constituind 138,078 deținători.

Distribuția deținătorilor SADD după tipul sistemelor utilizate relevă că 71.7 la sută dintre ei sunt înregistrați în sistemele Internet-payments (în creștere cu 24.2 la sută față de finele anului 2016), 16.1 la sută sunt deținători de Mobile-payments (cu 29.2 la sută mai mult față de finele anului 2016), 10.4 la sută (cu 8.8 la sută mai mult față de finele anului 2016) utilizează Telephone-payments și doar 1.8 la sută utilizează PC-payments (PC-payments sunt utilizate doar de persoane juridice, al căror număr a crescut cu 13.5 la sută față de finele anului 2016).

⁷ Deținător SADD care a efectuat cel puțin o operațiune financiară pe parcursul anului de raportare printr-un sistem automatizat de deservire la distanță.

Diagrama nr. 17. Numărul deținătorilor SADD, structurat după tipul sistemelor, 2013-2017

*Sub categoria „Alte” a fost clasificat SADD de tip Terminal-payments, care din trimestrul II 2015 nu mai este funcțional.

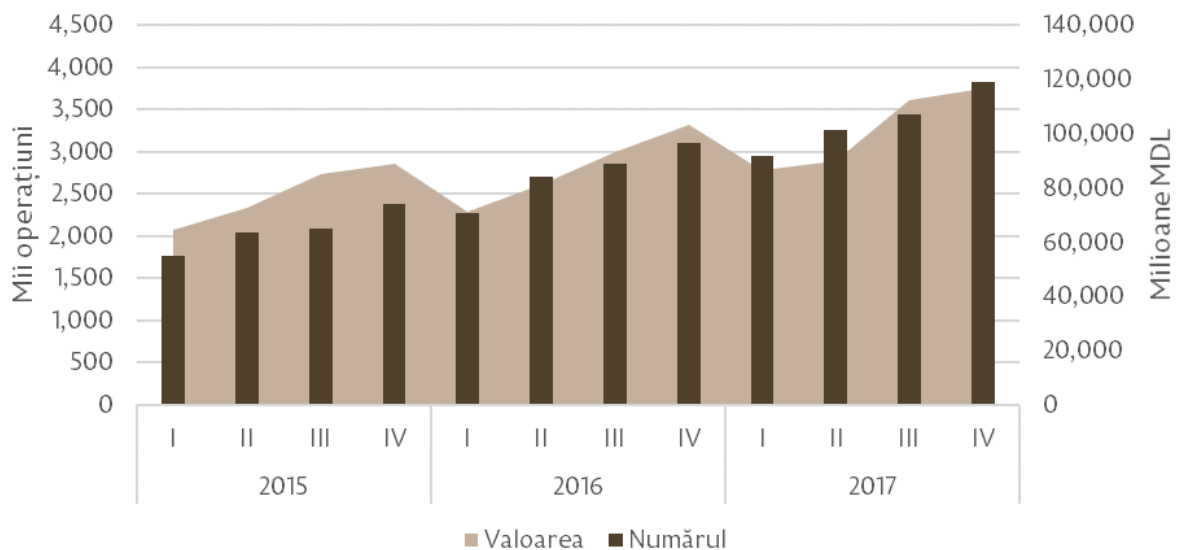
Sursa: BNM

Numărul de utilizatori persoane fizice (497,661) a crescut în această perioadă cu 24.9 la sută față de anul 2016. Totodată, randamentul utilizării SADD de către persoanele fizice se menține la un nivel scăzut de doar 21.7% din numărul total al persoanelor fizice deținători SADD, însă, putem remarca o tendință puternică de majorare a acestora.

Numărul de utilizatori persoane juridice (48,218) a crescut comparativ cu anul precedent cu 5.5 la sută. Din punctul de vedere al ratei de utilizare a SADD, segmentul persoanelor juridice relevă o situație mai echilibrată comparativ cu segmentul persoanelor fizice, astfel încât 62.8 la sută din utilizatori sunt activi.

Pe parcursul anului 2017, prin intermediul SADD s-au efectuat 13.5 milioane tranzacții, în creștere cu 23.3 la sută față de anul 2016. În funcție de tipul sistemelor utilizate, cele mai multe tranzacții au fost realizate prin intermediul Internet-payments (88.4%), în timp ce prin intermediul altor SADD, numărul operațiunilor a indicat valori mai moderate: PC-payments – 10.1% din numărul total de operațiuni, Mobile-payments – doar 1.5% din numărul total de operațiuni. De menționat că, persoanele juridice dețin ponderea majoră din numărul operațiunilor efectuate în SADD (65.1 la sută), în timp ce persoanelor fizice le revine o pondere de 34.9 la sută.

Diagrama nr. 18. Numărul și valoarea operațiunilor efectuate prin intermediul SADD, 2015-2017

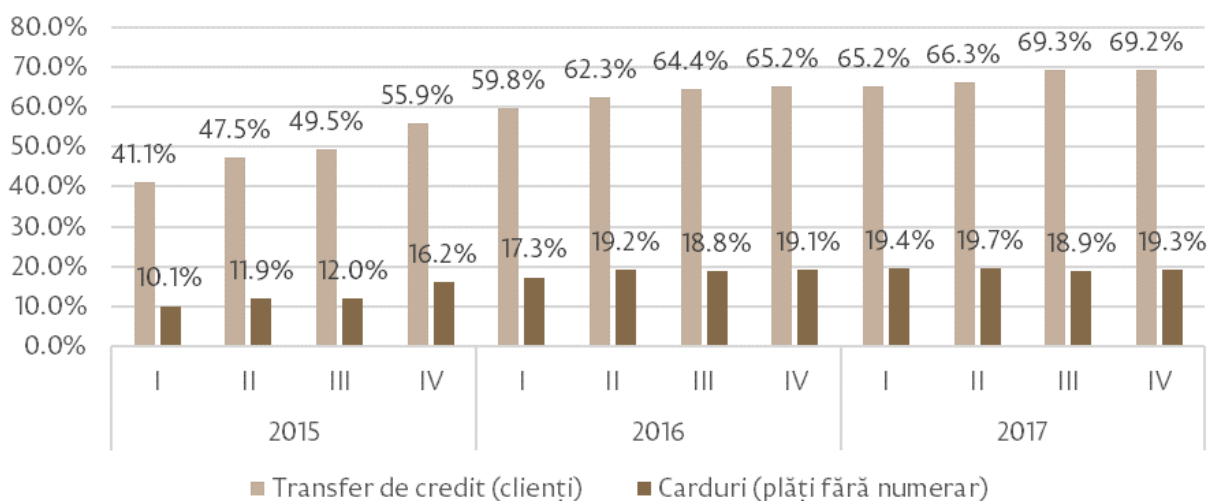

Sursa: BNM

Valoarea tuturor tranzacțiilor efectuate prin intermediul SADD de către persoanele fizice și cele juridice a însumat în anul de referință 405.4 miliarde lei, fiind în creștere cu 16.0 la sută față de 2016. Circa 98.5 la sută din valoarea operațiunilor efectuate prin SADD au fost realizate de persoanele juridice.

Din valoarea tranzacțiilor totale SADD, 85.4 la sută revin sistemelor Internet-payments (în creștere cu 16.2 la sută față de anul 2016), 14.4 la sută au fost efectuate prin PC-payments (în scădere cu 14.6 la sută față de anul 2016) și doar 0.2 la sută revin Mobile-payments (care înregistrează o creștere de 25.9 la sută comparativ cu anul 2016).

Diagrama nr. 19. Evoluția operațiunilor de plată aferente instrumentelor de plată efectuate prin intermediul SADD, 2015-2017

Sursa: BNM

Pe parcursul anului 2017, prin intermediul SADD au fost inițiate 67.5 la sută din totalul operațiunilor de transfer de credit și 19.3 la sută din totalul operațiunilor efectuate cu cardurile emise în Republica Moldova.

6. Compararea sistemelor de plăți și a instrumentelor de plată după numărul zilnic mediu al tranzacțiilor și valoarea unei tranzacții

Pentru sistemul de decontare pe bază brută s-a constatat creșterea valorică a unei operațiuni de plată, datorită majorării valorii transferurilor privind depozitele „overnight”, a operațiunilor cu valori mobiliare și de politică monetară ale BNM, precum și a transferurilor de credit ordinare interbancare.

În cazul sistemului de compensare și decontare pe bază netă, creșterea valorii medii a unei operațiuni de plată se datorează, în mare parte, operațiunilor *Centrului de Guvernare Electronică*, urmare a majorării limitei valorice a instrucțiunilor de plată ale acestuia până la 250 mii lei.

Tabelul nr. 4. Valoarea medie a unei operațiuni de plată pentru sisteme/ instrumente de plată din Republica Moldova

Sistemul/instrumentul de plată	2016	2017	Evoluția
SAPI (DBTR)	774,728	1,047,213	▲ +35.2%
SAPI (CDN)	4,564	4,818	▲ +5.6%
Cardurile de plată (plăți fără numerar, operațiuni domestice)	313	301	▼ -3.6%
Transfer de credit (electronic)	28,573	26,818	▼ -6.1%
Debitare directă	422	435	▲ +2.9%

Sursa: BNM

Statistica privind utilizarea instrumentelor de plată în Republica Moldova arată scăderea valorii medii a unei operațiuni de plată comparativ cu anul 2016. O tendință asemănătoare se constată, în particular, în țările UE, unde utilizarea pe larg a instrumentelor de plată sau intensificarea utilizării acestora este de obicei caracterizată de diminuarea valorii medii a unei plăți.

7. Supravegherea activității prestatorilor de servicii de plată și a emitenților de monedă electronică

Pe parcursul anului 2017 au fost efectuate 4 controale pe teren, dintre care 3 complexe și 1 tematic, în cadrul cărora au fost supuși verificării prestatorii de servicii de plată nebancari licențiați.

Urmare a efectuării controalelor au fost constatate încălcări și deficiențe ce țin de:

- înregistrarea la BNM a agenților de plată în *Registrul societăților emidente de monedă electronică*;
- identificarea clienților în cazul efectuării tranzacțiilor electronice;
- procedurile interne pentru prevenirea și combaterea spălării banilor, care sunt incomplete și nu conțin toate cerințele obligatorii conform legislației;

- notificarea BNM despre modificarea datelor din documentele anexate la declarația de eliberare a licenței;
- efectuarea plăților fără numerar în cadrul operațiunilor valutare ale persoanelor fizice în lipsa prezentării actelor de identitate sau fără indicarea scopului transferului etc.

Urmare controalelor efectuate au fost înaintate propuneri și recomandări privind acțiunile necesare de întreprins în scopul înlăturării încălcărilor și neajunsurilor depistate și, după caz, au fost dispuse măsuri de remediere și aplicate sancțiuni.

De asemenea, conform prevederilor Legii nr. 114/2012, BNM a efectuat supravegherea din oficiu a activității desfășurate de către prestatorii de servicii de plată, inclusiv prin monitorizarea continuă a activității acestora, analiza rapoartelor trimestriale prezentate la BNM, examinarea sesizărilor (reclamațiilor) ce țin de activitatea prestatorilor de servicii de plată și a emitenților de monedă electronică, examinarea informațiilor publicate pe paginile web etc.

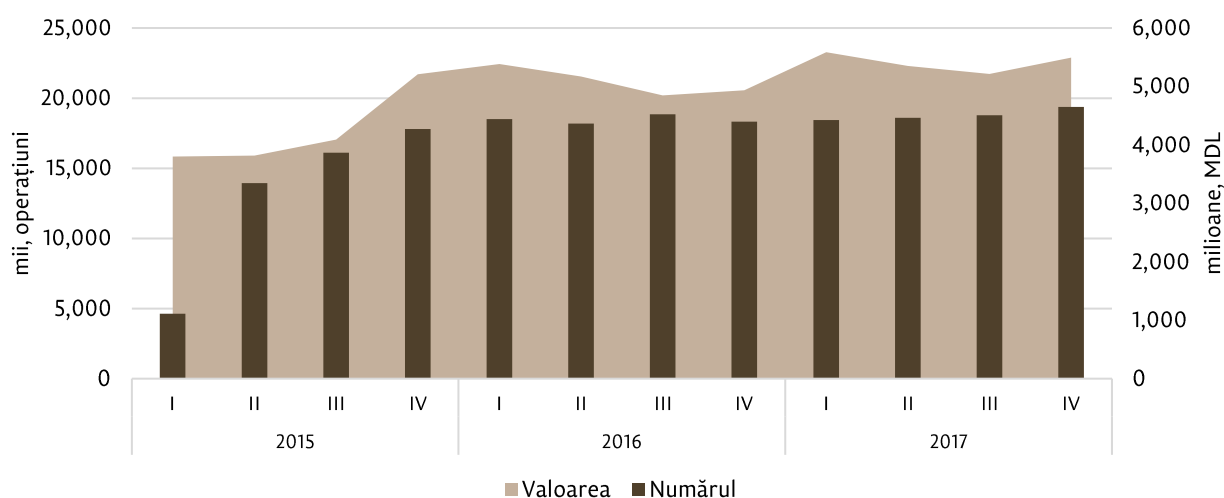
Tabelul nr. 5. Evoluția principalilor indicatori ai activității prestatorilor de servicii de plată nebankari

nr. d/o	Indicatori financiari	31.12.2016	31.12.2017	Dinamica anuală
1	Numărul tranzacțiilor	73,886,918	75,184,643	▲ 1.76%
2	Valoarea totală a tranzacțiilor, lei	20,338,074,108	21,641,915,481	▲ 6.41%
3	Total active, lei	389,438,116	462,239,812	▲ 18.69%
4	Capital propriu, lei	125,072,459	151,116,869	▲ 20.82%
5	Rezultatul după impozitare: profit net (pierdere), lei	21,252,080	38,384,163	▲ 80.61%

Sursa: BNM

Pe parcursul anului 2017, prin intermediul prestatorilor de servicii de plată nebankari, au fost efectuate 75.2 mil. operațiuni de plată (cu 1.76 la sută mai mult față de 2016), în valoare totală de 21.6 miliarde lei (cu 6.41 la sută mai mult față de 2016).

Diagrama nr. 20. Numărul și valoarea plăților efectuate prin intermediul prestatorilor de servicii de plată nebankari pe parcursul perioadei 2015-2017

Sursa: BNM